

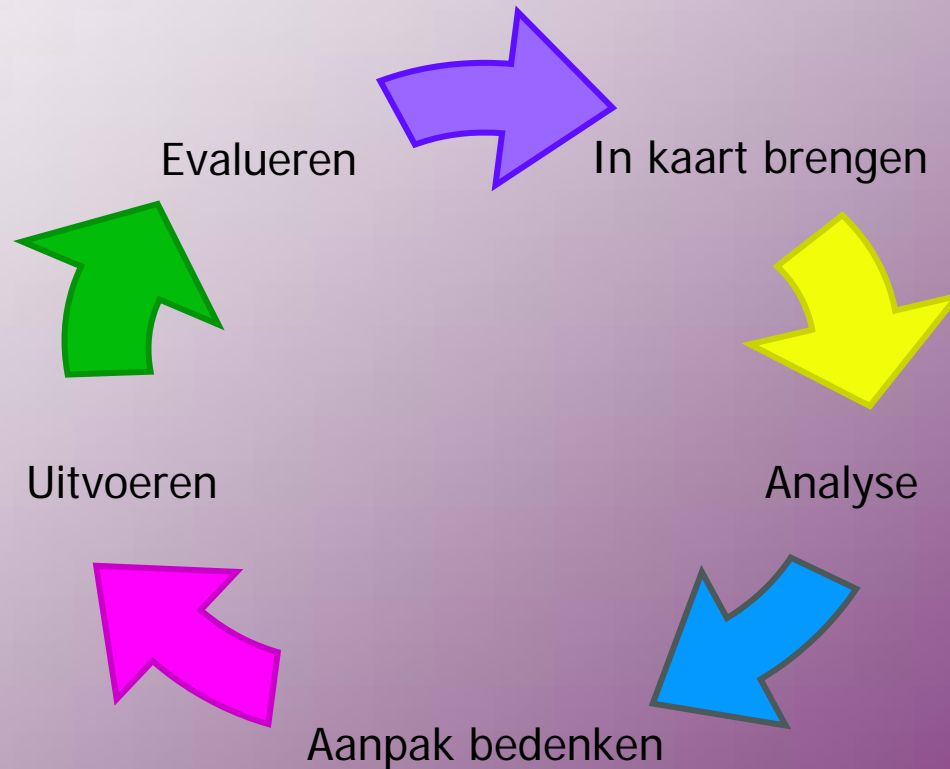

De begeleider als instrument bij gedragsproblemen

Nathalie van Kordelaar
Mirjam Zwaan

Doel voorlichting

Grip krijgen op (probleem) gedrag

De begeleider als instrument: de persoon van de begeleider

- Welke verwachtingen heb je van een kind?
- Welke eisen stel je aan het gedrag van kinderen?
- Welk gedrag van kinderen roept negatieve gevoelens en gedachten op?

Casus: Omschrijf een kind

Bart is een jongen van 8 jaar. Hij gaat tijdens het eten steeds staan of gaat lopen door het lokaal. De leiding stuurt hem veel aan om te blijven zitten, maar Bart blijft beweeglijk en regelmatig valt een glas drinken om. Bart praat veel tijdens het eten en vergeet hierdoor het eten op te eten.

Binnen rent hij van hoek naar hoek en pakt al het speelgoed uit de kasten. Hij speelt steeds kort met veel verschillende kinderen. Bart ruimt niet op.

Buiten vliegt hij van de ene kant van het plein naar de andere kant en doet mee met wilde tikspellen. Andere kinderen worden druk van hem.

Begeleider als instrument: visie

- Hoe benoem jij gedrag? (herkaderen)
- Wat gaat er WEL goed?
- Zie het gedrag en de persoon van de leerling los van elkaar.

In kaart brengen van gedrag

- Kijk objectief naar het gedrag van de leerling.
- Kijk naar de dingen die wél goed gaan (mogelijkheden).
- Denk en werk in kleine stapjes

In kaart brengen: de omgeving van het kind

- Verzamelen van meningen:
 - Welke ervaring heeft de omgeving met het kind? (ouders, begeleiders, school)
 - Welke situaties gaan meestal goed?
 - Welke situaties gaan soms fout?
 - Welke oorzaak kun je bedenken?
 - Welke bijdrage heb ik in situaties?
 - Welke bijdrage heeft de omgeving in situaties?
 - Welke mogelijkheden ziet de omgeving?

In kaart brengen: in gesprek met het kind

- Welke situaties vindt het kind goed gaan?
- Hoe komt dit?
- Welke situaties zijn voor het kind moeilijk?
- Waaraan wil het kind werken?
- Geef jouw ervaringen als begeleider.

Individueel gesprek: opdracht

- Gebruik metaforen.
- Benoem eigenschappen.
- Stel doelen.
- Schaalvragen

Hoe voel ik me op de BSO?

0-----1-----2-----3-----4-----5-----6-----7-----8-----9-----10

- Wat heeft het kind nodig?
- Wondervraag

Analyse: gestructureerd observeren

- A Wat gaat er aan het gedrag vooraf?
- B Gedrag dat het kind laat zien.
- C Reacties van de omgeving (=gevolg)

Analyse: samen met het kind

- 5 G's
 - Gebeurtenis
 - Gedachte
 - Gevoel
 - Gedrag
 - Gevolg
- Voorvalformulier

Voorvalformulier

datum: _____

<p>wanneer is het gebeurd?</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ rekenen ☐ taal ☐ spelling ☐ begrijpend lezen ☐ eten en drinken ☐ buiten spelen ☐ gym ☐ knutselen ☐ geschiedenis ☐ 	<p>waar is het gebeurd?</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ in de klas ☐ buiten op het schoolplein ☐ in de gang ☐
	<p>wie was erbij?</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ meester of juf ☐ hele klas ☐

wat is er gebeurd?

wat voelde ik?

				
blij (gewoon)	bang	verdrietig	boos	

wat deed ik?

- weglopen
- schoppen, slaan, knijpen
- schelden
- naar de meester of juf gaan
- ergens rustig worden
-

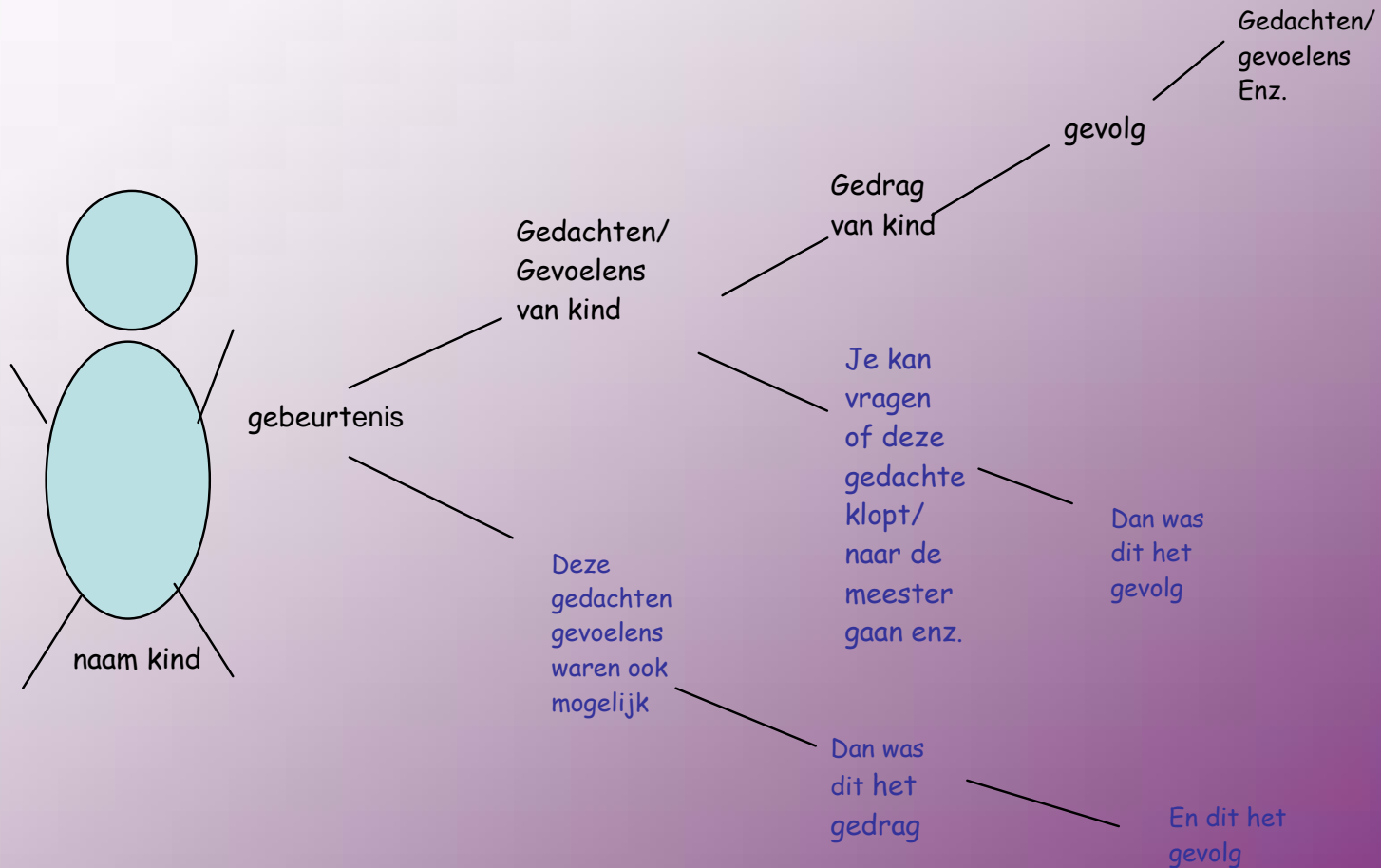
wat wil ik dat er nu gebeurt?

- praten met de meester of juf
- later praten met een meester of juf
-

is het nu opgelost?

- ja
- nee

Nabespreken voorval

Aanpak: gezamenlijk!

- Houd het kind gemotiveerd:
 - Opleggen vs samenwerken.
 - Geef het kind invloed.
 - Geef het kind controle over de situatie en de oplossingen.
 - Succeservaringen

Aanpak: doelstelling

- Overleg wat het kind wél moet doen.
- Afgebakende tijd.
- Afgebakende periode.
- Instemming van en samenwerking met de omgeving.
- Haalbare doelen (kleine stapjes).
- Evalueren (visueel).
 - Turven, staafgrafiek, schaalvragen.

Voorbeelden

- Als ik boos ben, loop ik naar mijn time-outplek en probeer ik rustig te worden door in mijn stressballetje te knijpen.
- Wanneer ik boos ben, tel ik eerst tot tien in mijn hoofd. Ik zeg dan rustig dat ik iets niet leuk vind.
- Ik luister naar de begeleiders en verdien een beloning! De begeleiders bepalen dit.

Opdracht

- Stel doelen op bij een eigen casus of bij de casus van Bart.

Opdracht

Bart is een jongen van 8 jaar. Hij gaat tijdens het eten steeds staan of gaat lopen door het lokaal. De leiding stuurt hem veel aan om te blijven zitten, maar Bart blijft beweeglijk en regelmatig valt een glas drinken om. Bart praat veel tijdens het eten en vergeet hierdoor het eten op te eten.

Binnen rent hij van hoek naar hoek en pakt al het speelgoed uit de kasten. Hij speelt steeds kort met veel verschillende kinderen. Bart ruimt niet op.

Buiten vliegt hij van de ene kant van het plein naar de andere kant en doet mee met wilde tikspellen. Andere kinderen worden druk van hem.

Aanpak: Belonen vs straffen

- Beloningssysteem
 - materieel
 - sociaal
 - activiteit
- Straffen
 - time-out
 - negeren
 - iets afnemen

Uitvoeren

- Gewenst gedrag oefenen (rollenspel).
- Uitvoeren van een plan.
 - Duidelijk doel.
 - Iedereen op de hoogte.
 - Duidelijk moment van uitvoeren.
 - Afgebakende periode.
 - Denk in kleine stapjes; geef het kind wel de kans!
 - Bekrachtigen.

Opdracht

- Beschrijf een aanpak bij de opgestelde doelen.
- Denk aan:
 - Wie
 - Wat
 - Waar
 - Wanneer
 - Hoe

Evaluatie

- Wat gaat er goed?
- Waar zie je inzet van het kind?
- Welke vorderingen zijn er?
- Ga uit van kleine stappen in de goede richting.
- Schaalvragen.
- Is er motivatie om door te gaan?

De begeleider als instrument

